

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

VETERINARIYA ZOOLOGIYASI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi:	800000	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	840000	Veterinariya
Ta'lim yo'nalishi:	60840100	Veterinariya meditsinasi

Modul / FAN SILLABUSI
Veterinariya profilaktikasi va davolash fakulteti
60840100 – Veterinariya meditsinasi ta'lim
yo'nalishi

Fan nomi:	<i>Veterinariya zoologiyasi</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	VZ1204
Yil:	2025-2026
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	20
Laboratoriya mashg'ulotlari	20
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarga evolyutsion nazariya asosida hayvonot dunyosining xilma-xilligini, hayvonlarning jug'rofik tarqalishini, tuzilishini, hayotiy jarayonlarini, ko'payishi va rivojlanish xususiyatlarini, kelib chiqishini, sistematikasini va asosiy sistematik prinsiplarini o'rgatish asosida ulardan oqilona foydalanish, muhofaza qilish to'g'risida bilim berishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Biologiya
2.	Ekologiya
3.	Hayvonlar anatomiyasi

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Hayvonot dunyosini kelib chiqshi, biologik xilma-xilligi, sistematikasi,

	evolyutsiyasini bilishlari kerak;
TN2	Hayvonot dunyosining tarkibiy qismlarni, umumbiologik qonuniyatlarni ularni hayvonot dunyosini tahlil qilish bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN3	Hayvonlarning sistematik kategoriyalar, sistematik guruhlar, ularning kelib chiqishi, geografik tarqalishi va ahamiyati tabiatga va xalq xo'jaligiga foyda va zarar keltiruvchi hayvon turlarini biologik xususiyatlarini chuqur tasavvur qilish orqali parazitlik yo'liga o'tganlariga qarshi chora-tadbirlar ishlab chiqishning zaruriyati bilishi zarur;
TN4	Bir va ko'p hujayrali parazit hayvonlarning sistematik guruhlarini aniqlash, differensiyallash, hayvonot dunyosidan oqilona foydalanish; kimyoviy va biologik hodisalarning zararli ta'siridan himoya qilishni bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Hayvonot dunyosining tarkibiy qismlarini, bioekologik xilma-xillikni, turli sistematik guruhlariga kiruvchi hayvonlarning anatomo-morfologiyasini, ularning rivojlanishini, tarqalishini, ekologiyasini bilib oladi;
TN6	Turli zooparazitar qo'zg'atuvchilar, zararkunandalarning chorvachilikka, inson salomatligiga, qishloq xo'jaligiga keltiradigan iqtisodiy-ijtimoiy zararini, xalq xo'jaligiga foyda keltiruvchi hayvonlarni farqlay oladi;
TN7	Hayvon turlarini biologik xususiyatlarini chuqur tasavvur qilish orqali parazitlik yo'liga o'tganlariga qarshi chora-tadbirlar ishlab chiqishning zaruriyati o'rganib oladi;
TN8	Hayvonot dunyosidan oqilona foydalanish orqali uni genetik fond va xonakilashtirish zahirasi sifatida himoya qilishni biladi;

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Veterinariya zoologiyasi" faniga kirish.
M2	Sodda hayvonlar tipi – Protozoa
M3	Yassi chuvalchanglar tipi – Plathelminthes
M4	Sestodlarning morfofiziologik xususiyatlari, sistematikasi, biologiyasi, chaqiradigan kasalliklari, tibbiyotda va veterinariyada ahamiyati
M5	Birlamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar tipi-Nemathelminthes
M6	Ikkilamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar tipi - Annelides
M7	Yumshoq tanlilar tipi – Mollusca

M8	Bo'g'im oyoqlilar tipi – Arthropoda
M9	Hasharotlar sinfi – <i>Insekta</i>
M10	Xordalilar tipi – <i>Chordata</i>
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Sarkodalilar va xivchinlilar sinfi
A2	Sporalilar sinfi
A3	Yassi chuvalchanglarni solishtirma morfologiyasi
A4	Trematodalarning tuzilishi, taraqqiyoti.
A5	Sestodlarning tuzilishi va taraqqiyoti
A6	Birlamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar morfologiyasi va taraqqiyoti
A7	Ikki lamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar morfologiyasi va taraqqiyoti
A8	Mollyuskalar tipi.
A9	O'rgimchaksimonlar sinfi, morfologiyasi, biologiyasi
A10	Hashoratlar sinfi, morfologiyasi, biologiyasi
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Amyoba, protomonada va polimastigina turkum morfologik, biologik xususiyati
L2	Koksidiyalar, qon sporalar yoki gemosporidiyalarning biologik xususiyati, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati
L3	Yassi chuvalchanglar tipining sistematikadagi o'rni, morfologiyasi, biologiyasi, ekologiyasi
L4	Trematodalar taraqqiyoti. Ikki va uch xo'jayinli trematodalar
L5	Sestodlarning taraqqiyoti. Ikki va uch xo'jayinli sestodlar
L6	Geonematodalar va bionematodalar
L7	Parazit chuvalchanglarni tuxum va lichinkalarini o'rganish
L8	Qorinoq mollyuskalarni farqlash
L9	Kanalar turkumi. Akarisimon va parazitsimon kanalarni farqlash
L10	Doimiy va vaqtinchalik parazit hashoratlar

Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Bir hujayrali organizmlarning yashash shakllari va parazitlik xususiyatlari.	4
MT2	Tuban ko'p hujayrali organizmlar.	4
MT3	Ikki xo'jayinli trematodlarning taraqqiyot bosqichlari.	4
MT4	Uch xo'jayinli trematodlarning taraqqiyot bosqichlari.	4
MT5	Exinokokk, senur va sistitserklarni morfologik farqlash.	4
MT6	Geonematodalarning taraqqiyot tiplari.	4

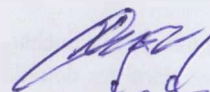
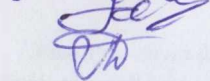
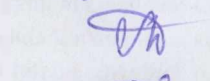

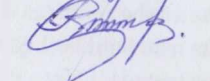

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2025-yil 26.08.24 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

 Sh. Qurbonov
 H. Niyazov
 A. Daminov
 A. Daminov
 K. Urokov
 I. Rayimqulov

MT7	O'pka qilqurti – Dictyocoulus filarial ning rivojlanishi.	4
MT8	Zuluklarning tuzilishi va hayot tarzi, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.	4
MT9	O'pkali mollyuskalar.	4
MT10	Zaharli bo'g'imoyoqlilar.	4
MT11	Chala va to'liq metamorfozli yo'l bilan rivojlanuvchi hashoratlari.	4
MT12	Hashoratlarni halq xo'jaligidagi ahamiyati, chorvachilikga foyda keltiruvchi hashoratlarning faoliyati.	4
MT13	Bo'g'imoyoqlilarning sistematikadagi o'rni, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.	4
MT14	Xordalilar tipi. Boshskletsizlar va lichinka xordalilar kenja tiplari.	4
MT15	Baliqlar, suvda va quruqlikda yashovchilar sinfining sistematikasi.	4
Jami:		60

Asosiy adabiyotlar	
1.	Salimov B.S., Daminov A.S. Zoologiya. O'quv qo'llanma. O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashrioti. Toshkent, 2012.
2.	Daminov A.S., Salimov B.S. "Zoologiya fanidan amaliy mashg'ulotlar" Toshkent, 2015.
3.	Salimov B.S., Daminov A.S. Zoologiya. Darslik. Toshkent, 2018.
4.	Kotpal R. L. "Invertebrates" Animal diversity – I India-2015
5.	Kotpal R.L. "Vertebrates" Animal diversity – II India-2016
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 bet.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistontaraqqiyotstrategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohatlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. Toshkent: "O'zbekiston", 2023. – 398-bet.
5.	Mirziyoyev Sh.M. HozirgizamonvaYangiO'zbekiston. Toshkent: "O'zbekiston", 2024. – 481 bet
6.	Mavlonov O., Azimov J. "Zoologiya". Toshkent, 2009.
7.	Mavlonov O., Xurramov Sh., Norboev Z. «Umurtqasizlar zoologiyasi»

	Toshkent, "O'zbekiston" 2002.
8.	Mavlonov O., «Zoologiya» Toshkent. "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi", 2010.
Axborot manbaalari	
1.	www.ziynet.uz.
2.	www.vetjurnal.uz
3.	www.lex.uz
4.	www.veterinariy.actavis
5.	www.kodges.ru

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyyoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;

- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyyoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob

berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Daminov A. S. – SamDVMCHBU, "Parazitologiya" kafedrasini mudiri, veterinariya fanlari doktori, professor. Urokov K. X. – SamDVMCHBU, "Parazitologiya" kafedrasini dotsenti, v.f.f.d., (PhD). Rayimqulov I.X. - SamDVMCHBU, "Parazitologiya" kafedrasini assistenti
E-mail:	adaminov@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Parazitologiya" kafedrasini
Taqrizchilar:	A.G.Gafurov – Veterinariya ilmiy tadqiqot instituti Protozoologiya laboratoriyasi mudiri v.f.f.d., professor S.X.O'roqov – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Biokimyo instituti direktori b.f.d., professor

Mazkur Sillabus "Parazitologiya" kafedrasining 2025 yil 26 DA 1-sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.